EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 12. 12. 2018
COM(2018) 815 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Záverečná správa

podľa článku 4 rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 562/2014/EÚ z 15. mája 2014 o účasti Európskej únie na zvýšení základného imania Európskeho investičného fondu

1. ÚVOD

V tejto záverečnej správe podľa článku 4 rozhodnutia č. 562/2014/EÚ[1] sa posudzuje, ako sa zvýšením kapitálu Európskeho investičného fondu (EIF) dosiahol cieľ zvýšiť podporu EIF akciami, ktoré dopĺňajú činnosti členských štátov v prospech podnikov, a to najmä malých a stredných podnikov (MSP). Správa nadväzuje na predbežnú správu z 19. decembra 2016[2], v ktorej sa zistilo, že zvýšenie kapitálu, ktoré ešte vtedy nebolo úplne dokončené, už viedlo k tomu, že pre MSP a spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou bolo k dispozícii zvýšené financovanie.

1.1. Európsky investičný fond (EIF)

a) Štruktúra a zvýšenia základného imania

Európsky investičný fond zriadili v roku 1994[3] Európska investičná banka (EIB), Európske spoločenstvo [v súčasnosti Európska únia (EÚ)] zastúpené Európskou komisiou (Komisia) a verejné a súkromné finančné inštitúcie so schváleným základným imaním 2 miliardy ECU (teraz EUR) splateným na úrovni 20 %. V roku 2007 sa schválené základné imanie zvýšilo na 3 miliardy EUR. Komisia použila dividendy z EIF získané od roku 2007 do roku 2010 na platbu a zvyšok pokryla z rozpočtu EÚ, čo umožnilo zachovať 30 % podiel EÚ.

Druhým zvýšením základného imania schváleným valným zhromaždením akcionárov EIF 27. mája 2014 sa zvýšilo schválené základné imanie EIF na 4,5 miliardy EUR. Návrh Komisie používať dividendy EÚ na upisovanie nových akcií schválený nebol, ale v rozpočte EÚ na roky 2014 – 2017 bolo vyčlenených až 178 miliónov EUR na upísanie až 450 nových akcií. Z dôvodu zvýšenia hodnoty akcií stačila táto suma len na upísanie dodatočných 437 akcií pre EÚ[4], čo malo za následok mierne zníženie jej podielu na EIF. V súčasnosti má EIB 2 642 (58,7 %), EÚ 1 337 (29,7 %) a 32 finančných inštitúcií celkovo 521 (11,6 %) akcií EIF.

Zvýšenie základného imania v roku 2014 malo tieto hlavné ciele:

1. rozvoj kapitálových trhov s úvermi pre MSP s cieľom diverzifikovať zdroj likvidity pre banky a lízingové spoločnosti požičiavajúce MSP;
2. zlepšenie prístupu MSP k financiám formou splnenia požiadavky Európskej rady na rozšírenie jedinečnej kapacity EIF zvyšovať kreditnú kvalitu;
3. podpora rastu EIF ako hlavného investora na trhu rizikového a rastového kapitálu;

[1] Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 562/2014/EÚ z 15. mája 2014 o účasti Európskej únie na zvýšení základného imania Európskeho investičného fondu (Ú. v. EÚ L 156, 24.5.2014, s. 1).

[2] Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade. Predbežná správa o účasti Európskej únie na zvýšení základného imania Európskeho investičného fondu a príslušnom zvýšení podpory z Európskeho investičného fondu pre činnosti v prospech podnikov, najmä malých a stredných podnikov podľa článku 4 rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 562/2014/EÚ z 15. mája 2014 o účasti Európskej únie na zvýšení základného imania Európskeho investičného fondu (COM/2016/0795 final).

[3] Rozhodnutie Rady 94/375/ES zo 6. júna 1994 o členstve Spoločenstva v Európskom investičnom fonde (Ú. v. ES L 173, 7.7.1994, s. 12).

[4] Nakúpilo sa 437 nových akcií za 177 895 462,23 EUR (priemerná cena na akciu vo výške 408 199,52 EUR).

4. posilnenie úlohy EIF v oblasti mikrofinancovania a investícií so sociálnym vplyvom a umožnenie prelomových kapitálových účastí v nových sociálnych podnikoch a finančných inštitúciách;

5. umožnenie rozdelenia rizika v mandátoch EIF prostredníctvom spoločného investovania;

6. podpora ratingového hodnotenia AAA pre EIF vložením nového kapitálu a preukázaním zvýšeného politického významu fondu.

b) Prevádzkové činnosti

Európsky investičný fond je časť rizikového kapitálu skupiny EIB, ktorá podporuje financovanie európskych MSP. Tento fond navrhuje, vyvíja a zavádza nástroje rizikového a rastového kapitálu, záruk a mikrofinancovania, ktoré sa osobitne zameriavajú na MSP a spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou, s cieľom stimulovať ďalšie investície v Európe a zvyšovať pákový efekt rozpočtových zdrojov EÚ a príspevkov členských štátov v spolupráci s Komisiou. Spolieha sa pritom na finančné nástroje založené na trhu (sekuritizácia, diverzifikované dlhové fondy atď.). Podporuje ciele EÚ v oblasti podpory inovácie, výskumu a vývoja, podnikania, rastu a zamestnanosti a inkluzívneho financovania, a to prostredníctvom nasmerovania týchto finančných produktov na finančných sprostredkovateľov.

Európsky investičný fond je aktívny v členských štátoch EÚ, kandidátskych a potenciálnych kandidátskych krajinách, ako aj v krajinách Európskeho združenia voľného obchodu. V súčasnosti spravuje viac ako 122 mandátov, a to najmä v mene Komisie a EIB. Patria medzi ne kapitálové investície a záruky alebo v obmedzenej miere aj financované nástroje. EIF takisto riadi mandáty od členských štátov a orgánov riadiacich zdroje v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), fondov fondov, podnikov a súkromných a verejných inštitúcií a spoluinvestuje svoje vlastné zdroje do akciových a dlhových podnikateľských činností.

c) Kapitálové požiadavky a očakávaná úroveň úverovej bonity

Obchodné línie EIF zahŕňajú rôzne riziká, čo sa odzrkadľuje v určitej úrovni alokácie ekonomického kapitálu, ktorý sa musí vyčleniť. Strop pre záväzky z vlastných zdrojov v rámci záručných operácií predstavuje trojnásobok sumy upísaného základného imania. V rámci delegácie valného zhromaždenia predstavenstvo EIF 8. marca 2017 zvýšilo strop pre operácie s majetkovou účasťou s vlastnými zdrojmi EIF z 50 % na 70 % vlastných zdrojov. Riadenie rizika a kapitálu EIF mu pomohlo udržať si stabilný úverový rating AAA, ktorý nedávno opätovne potvrdili hlavné ratingové agentúry, ktoré najmä zdôraznili zvýšenie kapitálu v roku 2014. Škála produktov EIF a ich geografický a odvetvový záber podporujú primeranú a udržateľnú expozíciu voči riziku.

2. ÚSPECHY EIF V ROKOCH 2014 – 2018 VYPLÝVAJÚCE ZO ZVÝŠENÍ ZÁKLADNÉHO IMANIA

2.1. Prehľad k druhému štvrťroku 2018[5]

Európsky investičný fond zvýšil k 30. júnu 2018 objem svojej činnosti v priemere o viac než 30 % ročne[6] v porovnaní s rokom 2013. EIF uzavrel 1 120 transakcií s objemom investícií vo výške 44 miliárd EUR. Z nich sa 771 transakcií opieralo o kapitálovú základňu EIF. V rámci týchto transakcií sa využilo 12,1 miliardy EUR z vlastných zdrojov EIF, z čoho viac než 10 miliárd EUR sa investovalo popri mandátnych zdrojoch spravovaných EIF. Očakáva sa, že činnosť EIF zmobilizuje na úrovni MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou dodatočné financovanie vo výške 154 miliárd EUR.

Výsledná silná kapitalizácia bola určujúcim faktorom úspešného zavedenia Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI) zo strany EIF a podporuje zvýšenie EFSI (EFSI 2.0), o ktorom sa rozhodlo koncom roka 2017. EIF čerpal z vlastných zdrojov, pričom mobilizoval až 500 miliónov EUR na podporu zavedenia EFSI pred prijatím právnych predpisov o EFSI 2.0. V rámci nástroja EFSI 2.0 sa záruka EFSI zvýšila na celkovú sumu 26 miliárd EUR (a očakávané mobilizované investície z 315 miliárd EUR na 500 miliárd EUR), pričom investičné obdobie sa predĺžilo do roku 2020. Preto bude potrebné, aby EIF od roku 2018 do roku 2020 mobilizoval značné vlastné zdroje spolu s EFSI.

2.2. Vlastný kapitál (rizikový a rastový kapitál)

Dodatočná kapacita na preberanie rizika vyplývajúca zo zvýšenia základného imania umožnila EIF rozšíriť dosah jeho kapitálových investícií, a to z hľadiska investovaného objemu, ako aj rýchlosti zavádzania. V rokoch 2014 – 2018 kapitálová činnosť EIF zmobilizovala na úrovni konečných príjemcov financovanie viac než 64 miliárd EUR.

a) Operácie EFSI/RCR podporené zvýšeným základným imaním

Zdroje rizikového kapitálu EIB (RCR) umožnili EIF uskutočňovať kapitálovú stratégiu v segmentoch rizikového a rastového kapitálu v období dlhšom ako 18 rokov a zvýšiť investície prostredníctvom hybridného dlhovo-kapitálového financovania. Európsky investičný fond spoluinvestuje popri mandátnych zdrojoch aj svoje vlastné zdroje. EIB v júli 2015 zvýšila RCR o 2,5 miliardy EUR (na úroveň 9,5 miliardy EUR) v rámci špecializovaného nástroja EFSI pre MSP určeného na investície v oblasti súkromného kapitálu a transferu technológií v MSP a spoločnostiach so strednou trhovou kapitalizáciou. Na konci roku 2015 dosiahli špecifické záväzky EFSI výšku 1,4 miliardy EUR v 45 fondoch. Výsledné financovanie dosiahlo 8,1 miliardy EUR a očakáva sa, že dosiahne 14,6 miliardy EUR v podobe zmobilizovaných investícií na úrovni konečných príjemcov (pomer pákového efektu takmer 1:11).

Nástroj mezanínového spoločného investovania (MCIF) v rámci mandátu RCR je hybridným nástrojom dlhového kapitálu vo výške 101 miliónov EUR. Umožnil EIF spoluinvestovať do cieľových spoločností spolu s mezanínovými fondmi. K júnu 2018 predstavovali záväzky v rámci MCIF spolu 98 miliónov EUR (z čoho bolo 5 miliónov EUR z vlastných zdrojov EIF), čo podporilo širšie využívanie riešení v oblasti spoločného investovania a pomohlo pri odstraňovaní jasne identifikovaných nedostatkov v oblasti získavania finančných

[5] Najnovšie dostupné údaje oznámené Európskym investičným fondom.
[6] Kumulovaná ročná miera rastu (CAGR) založená na objeme ku koncu roka 2017.

prostriedkov. V období od januára 2014 do júna 2018 EIF vynaložil v rámci mandátu RCR do podkladových fondov 9,9 miliardy EUR vrátane 437 miliónov EUR zo svojich vlastných zdrojov.

b) Kapitálový produkt EFSI SMEW

V júli 2016 EIF, EIB a Komisia vytvorili kapitálový produkt EFSI SMEW, ktorého celková investičná kapacita vo výške 2 071 miliónov EUR je zameraná na kapitálové investície v rámci širokého spektra finančných potrieb a spôsobov realizácie (spoločné investovanie, transfer technológií, fondy fondov, sociálny vplyv atď.). Má dva podnástroje, a to podnástroj rastu/rozšírenia a podnástroj investícií v ranej fáze. Platforma na spoluprácu umožňuje národným podporným bankám a inštitúciám zosúladiť celkový rozpočet na investície v rámci kapitálového produktu EFSI SMEW. V období od júla 2016 do júna 2018 EIF vynaložil v rámci kapitálového produktu EFSI SMEW 1 miliardu EUR vrátane 177 miliónov EUR zo svojich vlastných zdrojov.

c) Rozdelenie rizika EIF v rámci mandátov EÚ – jediný kapitálový finančný nástroj EÚ

V jedinom kapitálovom finančnom nástroji EÚ sa rozpočtové zdroje EÚ vynakladajú popri vlastných zdrojoch EIF. Tento nástroj zahŕňa kapitálový nástroj pre rast COSME (COSME EFG) a nástroj rizikového kapitálu pre MSP InnovFin v rámci iniciatívy Horizont 2020 (InnovFin Equity) pokrývajúci aj pilotnú iniciatívu pre podnikateľských anjelov.

V rámci nástroja COSME EFG investuje EIF do fondov, ktoré poskytujú kapitálové a mezanínové financie vo fáze rozširovania a rastu MSP s vysokým rastovým potenciálom, predovšetkým tie, ktoré pôsobia cezhranične. K júnu 2018 bolo v rámci nástroja EFG podpísaných 13 investícií, z ktorých vyplynuli súhrnné záväzky na úrovni 160 miliónov EUR, z čoho 8 miliónov EUR z vlastných zdrojov EIF.

Prostredníctvom nástroja InnovFin Equity sa EIF zameriava na investície do transferu technológií, podnikateľských anjelov, fondov rizikového kapitálu a fondu fondov poskytujúcich kapitál pre spoločnosti v počiatočnom štádiu v predštartovacej (pre-seed), štartovacej (seed) a začiatočnej fáze (start-up), ktoré zatiaľ nevytvárajú výnosy. Týmto nástrojom sa mobilizujú takmer 3 miliardy EUR pre podniky v členských štátoch a krajinách pridružených k programu Horizont 2020.

V rámci nástroja EFSI bol vytvorený štruktúrovaný finančný produkt na investície v ranej fáze (podnástroj 2). Tento produkt spája 458 miliónov EUR z kapitálového nástroja EÚ InnovFin Equity so záväzkom vo výške 270 miliónov EUR, ktorý využíva záruku EÚ pre EFSI, a záväzkom vo výške 290 miliónov EUR v rámci vlastných zdrojov EIF (agregácia všetkých takýchto zdrojov sa označuje ako nástroj IFE pre ranú fázu). Do júna 2018 Európsky investičný fond vynaložil celkovú sumu 539 miliónov EUR pre 29 kapitálových fondov vrátane 153 miliónov EUR z vlastných zdrojov.

d) Rozdelenie rizika EIF v rámci kombinácie mandátov EÚ a kapitálového produktu EFSI

V roku 2016 EIF zriadil celoeurópsky fond fondov rizikového kapitálu (VC FoF) na investovanie do trhovo orientovaného európskeho fondu fondov rizikového kapitálu vedeného súkromným sektorom s využitím vlastných zdrojov EIF s kapitálovým nástrojom pre rast

COSME, podnástrojmi 1 a 2 kapitálového produktu EFSI SMEW, známym aj ako nástroj IFE pre ranú fázu (ako kombinácia kapitálového nástroja InnovFin Equity v rámci programu Horizont 2020, kapitálového nástroja EFSI a vlastných zdrojov EIF). EIF sa zameriava na investície do oprávnených VC FoF v súhrnnej výške 410 miliónov EUR, z čoho 67,5 milióna EUR je z vlastných zdrojov EIF. Od októbra 2018 boli podpísané dve dohody so správcami VC FoF a prebiehali rokovania s ďalšími štyrmi.

e) Rozvoj investícií so sociálnym vplyvom: urýchľovač sociálneho vplyvu (SIA)

Urýchľovač sociálneho vplyvu je iniciatíva EIF, ktorá bola spustená v roku 2013 ako súčasť investičnej stratégie v oblasti vplyvu skupiny EIB a ktorá reaguje na politiku EÚ spočívajúcu vo vytvorení trhu udržateľného financovania sociálnych podnikov v Európe. SIA je fond fondov, ktorý sa snaží vytvoriť portfólio kapitálových investícií do fondov so sociálnym vplyvom. Podporuje sociálne začlenenie, poskytuje alternatívne zdroje pracovných miest pre marginalizované sociálne skupiny, prispieva k rastu a zabezpečuje dostupnosť širokého spektra možností financovania vrátane dlhových nástrojov alebo hybridných dlhovo-kapitálových nástrojov.

Nástroj SIA využíva financovanie vo výške 180 miliónov EUR v rámci nástroja na financovanie sociálneho vplyvu EREM s mandátom EIB. Celkové záväzky voči SIA dosiahli pri jeho konečnom uzavretí v júli 2015 výšku 243 miliónov EUR prostredníctvom dodatočných investícií z RCR (48 miliónov EUR), vlastných zdrojov EIF (11,5 milióna EUR) a ďalších štyroch investorov (každý 1 milión EUR): Bulharskej rozvojovej banky, fínskeho fondu pre inovácie Sitra, Crédit Coopératif a DB Impact Investment Fund I (Deutsche Bank).

f) Regionálny dosah

Európsky investičný fond rozšíril svoj regionálny kapitálový dosah. V súčasnosti spravuje 42 regionálnych fondov fondov, v ktorých sa spájajú záväzky vo výške 6,3 miliardy EUR. V roku 2016 EIF a jeho regionálni partneri zriadili dva fondy fondov, ktoré sa zameriavali predovšetkým na Estónsko (60 miliónov EUR) a Švédsko (582 miliónov SEK – približne 60,5 milióna EUR) kombináciou zdrojov z EŠIF a EFSI SMEW. V roku 2016 zriadil EIF a jeho regionálni partneri fond fondov v Grécku (260 miliónov EUR) so zdrojmi RCR a EŠIF (očakávaný pákový efekt 326 miliónov EUR), ako aj ďalšie fondy fondov v Holandsku (200 miliónov EUR), Nemecku (400 miliónov EUR) a Turecku (200 miliónov EUR). V roku 2017 zriadili EIF a jeho regionálni partneri osem fondov fondov zameraných najmä na Rumunsko (84 miliónov EUR), Českú republiku (50 miliónov EUR), Taliansko (41 miliónov EUR), Fínsko (30 miliónov EUR) a strednú Európu (106 miliónov EUR).

EIF inicioval viacero programov spoluinvestovania, ako je škótsko-európsky program pre spoluinvestovanie do rastu, v rámci ktorého EIF a agentúra *Scottish Enterprise* prispeli každý finančnými prostriedkami vo výške 50 miliónov GBP, alebo holandský program pre spoluinvestovanie do rastu, v ktorom EIF a Holandská investičná agentúra prispeli finančnými prostriedkami vo výške 50 miliónov EUR.

EIF rozšíril svoju činnosť aj v rámci iniciatívy Európsky fond podnikateľských anjelov (EAF) spustenej v roku 2012. V rámci EAF spolu investuje EIF s podnikateľskými anjelmi a ďalšími neinštitucionálnymi investormi do inovatívnych spoločností v štartovacej, počiatočnej alebo rastovej fáze. EAF sa odteraz vzťahuje na Rakúsko, Nemecko, Írsko, Holandsko, Španielsko,

Dánsko a Fínsko. Na konci júna 2018 dosiahla iniciatíva EAF objem 392 miliónov EUR, z čoho aspoň 38 miliónov EUR má byť vynaložených v rámci vlastných zdrojov EIF.

g) AMUF

V roku 2017 EIF spustil zastrešujúci fond na správu aktív (AMUF), ktorý v súčasnosti pozostáva z troch podfondov: európsky kapitál pre rast, európsky rizikový kapitál pre technológie a európsky rizikový kapitál pre vedy o živej prírode.

AMUF zvyšuje objem rizikového kapitálu, ktorý je k dispozícii pre investičnú činnosť v Európe, čím sa na európske trhy súkromného kapitálu a trhy rizikového kapitálu prilákajú noví inštitucionálni investori. EIF sa zaviazal investovať približne 2,5 % celkového kapitálu, ku ktorému sa zaviazali ostatní investori. Na konci júna 2018 sa traja investori zaviazali celkovou sumou 345 miliónov EUR. Lehota na upisovanie získavania finančných prostriedkov uplynie v roku 2019 s maximálnou cieľovou veľkosťou fondu vo výške 2 miliardy EUR, pričom sa očakáva, že EIF poskytne až 50 miliónov EUR z vlastných zdrojov.

2.3. Dlh (záruky, sekuritizácia a mikrofinancie)

Popri nových mandátoch realizovaných v rokoch 2014 – 2018, ktoré sa opierali výlučne o zdroje na základe mandátu, bol vytvorený pomerne veľký počet mandátov zameraných na dlhy so spoločnými investíciami a/alebo rozdelením rizika zo strany EIF. EIF okrem toho posilnil svoju činnosť na vlastné riziko v operáciách zvýšenia kreditnej kvality. Objem úverov MSP s využitím pákového efektu poskytnutých finančnými inštitúciami, ktoré sa zúčastňujú na dlhových produktoch EIF v rokoch 2014 – 2018, sa odhaduje na 85 miliárd EUR.

a) Rozšírený rizikový mandát EIB (EREM)

V marci 2014 bol podpísaný mandát EREM medzi EIB a EIF s cieľom podporiť narušené financovanie európskych podnikov prostredníctvom dodatočných záruk, dlhových a kapitálových nástrojov. Vyčlenilo sa spolu až 6 miliárd EUR, z čoho 4 miliardy EUR z EIB a až 2 miliardy EUR z EIF. Investičné obdobie EREM sa ukončí koncom roka 2018. Produkty/nástroje EREM posilnili existujúce činnosti alebo alternatívne nástroje financovania s cieľom reagovať na nové potreby trhu.

- **Zvýšenie kreditnej kvality ABS (EREM ABS CE)** zvýšilo kapacitu v mezanínových tranžiach sekuritizácií krytých aktívami, čím uvoľňuje zdroje pre originátorov, aby požičiavali MSP a malým spoločnostiam so strednou trhovou kapitalizáciou. Jeho činnosťou došlo k upísaniu viac než 855 miliónov EUR, z čoho 291 miliónov EUR bolo z vlastných zdrojov EIF. Odhaduje sa, že objem dodatočného požičiavania MSP s využitím pákového efektu, ktorý poskytli originátori, dosiahol sumu 5 miliárd EUR.

- **Mandátom EREM pre družstevné banky a menšie inštitúcie** sa rozšíril sortiment sprostredkovateľov skupiny EIB, najmä malých družstevných bánk a iných menších inštitúcií, ktoré sa osobitne zameriavajú na menšie MSP a začínajúce podniky. Od originátorov sa zase očakávalo, že použijú uvoľnené zdroje na požičiavanie MSP. EIF uzatvoril 16 úverových transakcií vo výške 153 miliónov EUR, z čoho 7,7 milióna EUR bolo z vlastných zdrojov EIF.

• **Úverové fondy EREM** – nový segment, do ktorého sa EIF zapojil s cieľom rozšíriť dostupnosť úverového financovania pre MSP a malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou okrem tradičných bankových kanálov. Doteraz bolo podpísaných spolu takmer 57 miliónov EUR z vlastných zdrojov EIF v 26 transakciách, takže súhrnný investovaný objem predstavuje 1 135 miliónov EUR.

• V rámci **iniciatívy EREM-SME** sa vyžaduje, aby sa EIF podieľal svojimi vlastnými zdrojmi popri financovaní, ktoré sprístupnila EIB. Doteraz bolo podpísaných spolu až 159 miliónov EUR z vlastných zdrojov EIF v 67 transakciách, takže súhrnný podpísaný objem predstavuje 4,3 miliardy EUR.

b) Kapitálové príspevky EIF do nástroja záruk InnovFin pre MSP (SMEG)

Európsky investičný fond od roku 2014 ponúkol neobmedzené záruky alebo protizáruky finančným sprostredkovateľom, a umožnil im tak poskytnúť dlhové financovanie za výhodných podmienok inovatívnym MSP a malým spoločnostiam so strednou trhovou kapitalizáciou v členských štátoch a pridružených krajinách.

Od roku 2014 do júna 2018 bolo podpísaných 1,8 miliardy EUR z rozpočtu EÚ a expozícia EIF vo výške 7,2 miliardy EUR, čím sa sprístupní dlhové financovanie vo výške približne 18 miliárd EUR pre inovatívne spoločnosti a zmobilizujú investície na úrovni približne 26 miliárd EUR. Európsky investičný fond uzavrel 177 záručných transakcií v celkovej výške 9 miliárd EUR, z čoho 139 transakcií bolo krytých z nástroja EFSI, pokiaľ ide o celkové podpísané úvery vo výške 7,6 miliardy EUR. V súvislosti s EFSI 2.0 a špecializovaným nástrojom EFSI pre MSP sa predpokladá zvýšenie nástroja InnovFin SMEG približne o 220 miliónov EUR. Zdroje EIF vo výške až 1 760 miliónov EUR sa budú kombinovať s EFSI 2.0 a s rozpočtovým príspevkom EÚ s cieľom pokryť v rokoch 2017 – 2022 celkový objem záruk do výšky až 2 200 miliónov EUR.

c) Podpora EIF pre iniciatívu MSP

Iniciatíva Komisie a skupiny EIB pre MSP podnecuje financovanie MSP tak, že poskytuje čiastočné krytie rizika pre portfóliá úverov pre MSP originátorských finančných inštitúcií. Veľká časť finančných prostriedkov EÚ, ktoré zahŕňajú príspevok z nástrojov na úrovni EÚ (COSME a/alebo Horizont 2020), sa poskytuje z EŠIF so spolufinancovaním z vlastných zdrojov EIB a EIF. Európsky investičný fond ponúka vybratým finančným sprostredkovateľom nástroj neobmedzenej záruky portfólií alebo sekuritizačný nástroj. Následná ochrana pred stratou a potenciálna kapitálová úľava umožňujú finančným sprostredkovateľom poskytovať MSP úvery, lízing a/alebo záruky za výhodných podmienok. Iniciatíva MSP sa vzťahuje na Španielsko, Bulharsko, Fínsko, Maltu, Taliansko a Rumunsko. EIF bola zverená suma približne 1,2 miliardy EUR zo zdrojov EŠIF, ktorú dopĺňa predpokladaný záväzok 4,1 miliardy EUR z EIB a 215 miliónov EUR z vlastných zdrojov EIF.

d) Podpora EIF talianskej platforme Agri Italy

Talianska platforma AGRI Italy, ktorú zriadil EIF v spolupráci s talianskymi regiónmi Kalábria, Kampánia, Emilia-Romagna, Piemont, Apúlia, Benátsko, Umbria a Toskánsko, je novou generáciou multiregionálneho dlhového finančného nástroja, ktorého cieľom je zabezpečiť lepší prístup k finančným prostriedkom pre konečných príjemcov v poľnohospodárstve a agropriemysle. EIF sa podieľa svojimi vlastnými zdrojmi popri financovaní sprístupnenom talianskymi regiónmi. Na platformu Agri Italy je v súčasnosti vyčlenených celkovo až 64 miliónov EUR z EIF.

e) Zvýšené sekuritizačné činnosti pre MSP z vlastných zdrojov EIF

Pri sekuritizačných transakciách sa EIF snaží poskytnúť zvýšenie kreditnej kvality, ktoré umožňuje originátorom diverzifikovať zdroje financovania a dosiahnuť ekonomickú a regulačnú kapitálovú úľavu prostredníctvom presunu kreditného rizika, a tým im umožniť ďalšie poskytovanie úverov pre MSP. Úsilie EIF v oblasti pomoci pri oživení sekuritizácie MSP viedlo od roku 2014 k podpísaniu záruk vo výške viac ako 15 miliárd EUR. Geografický rozsah pôsobnosti sa rozšíril na 11 krajín. Odhaduje sa, že objem zmobilizovaného dodatočného požičiavania MSP, ktorý poskytli originátori, dosiahol sumu 28 miliárd EUR. V tom istom období sa v rámci sekuritizačnej činnosti EIF pre MSP zmobilizovali spolu viac než 3 miliardy EUR z vlastných zdrojov EIF.

Z nástroja EREM ABS CE Európskeho investičného fondu sa podporili mezanínové tranže sekuritizačných transakcií založených na MSP/malých spoločnostiach so strednou trhovou kapitalizáciou vrátane syntetických transakcií a transakcií so skutočným predajom. Európsky investičný fond použil 391 miliónov EUR svojich vlastných zdrojov na nákup väčšieho počtu nadriadených tranží v rámci produktu priamych investícií do sekuritizácií MSP zaistených aktívami a transakcií s krytými dlhopismi.

3. KĽÚČOVÉ ČINNOSTI EIF S VÝHĽADOM DO BUDÚCNOSTI

3.1. Dodatočné budúce činnosti

EIF sa neprestajne usiluje o pokrytie nových zistených nedostatkov na trhu vo financovaní európskych MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou.

a) Dodatočná kapitálová činnosť

i) Zvýšenie kapitálového produktu EFSI SMEW

Vzhľadom na úspešné zavedenie kapitálového produktu EFSI SMEW sa predpokladá zvýšenie kapitálového produktu EFSI SMEW o 1,37 miliardy EUR, z čoho 1 miliarda EUR pre podnástroj 1 a 0,37 miliardy EUR pre nástroj IFE pre ranú fázu, pričom EIF investuje do tohto produktu až 155 miliónov EUR z vlastných zdrojov.

ii) Zvýšenie RCR v rámci EFSI SMEW

Okrem zvýšenia kapitálového produktu EFSI SMEW budú mať RCR prospech zo zvýšenia o 1 579 miliónov EUR na rozšírenie EFSI SMEW, z čoho takmer 79 miliónov EUR pochádza z vlastných zdrojov EIF.

b) Dodatočné dlhové činnosti

Financované nástroje pre mikrofinancie (EaSI)

Podľa programu EÚ v oblasti zamestnanosti a sociálnej inovácie (EaSI) Komisia a skupina EIB plánujú doplnenie záručného mandátu nástrojom, ktorý bude ponúkať úvery v prvom rade a podriadené úvery pre inštitúcie mikrofinancovania a sociálneho podnikania, ktoré následne rozšíria financovanie na mikropodniky a sociálne podniky. Vlastné zdroje EIF vo výške až 28,5 milióna EUR sa majú mobilizovať popri zdrojoch EIB a EaSI pre očakávaný súhrnný objem 200 miliónov EUR.

3.2. Vplyv na kapitálovú spotrebu EIF

a) Kapitálová spotreba

i) Vlastné imanie

Záväzky v rámci vlastných zdrojov EIF v oblasti kapitálových investícií sú obmedzené. K júnu 2018 bolo k dispozícii 1,4 miliardy EUR. Pri celkových čistých záväzkoch súkromného kapitálu vo výške 1,1 miliardy EUR sa využilo 78 % stropu.

ii) Záruky

Ku koncu septembra 2013 dosahovala expozícia EIF vyplývajúca z vlastných operácií na poskytnutie záruk proti riziku úroveň 2,9 miliardy EUR, čo viedlo k vytvoreniu manévrovacieho priestoru 6,1 miliardy EUR pre takéto transakcie. V dôsledku zvýšenia objemu záručného obchodu v období od roku 2014 do konca júna 2018 sa expozícia EIF viac než zdvojnásobila na 8 miliárd EUR, pričom strop predstavuje 13,5 miliardy EUR.

b) Optimalizácia používania kapitálu

Prostredníctvom vyššieho pridelenia kapitálu EIF bolo možné výraznejšie zvýšenie objemu obchodov, než sa očakávalo. EIF aktívne spravuje svoj kapitál, aby sa prispôsobil ďalšiemu očakávanému rastu do roku 2020. Prijímajú sa rôzne opatrenia na zníženie spotreby kapitálu EIF vrátane aktívnejšieho spravovania portfólia, a to najmä v oblasti základného imania.

c) Budúce kapitálové potreby

EIF odhaduje, že do konca roka 2020 bude jemu pridelené základné imanie plne využité a že pokračovanie a rozširovanie jeho prispievania k plneniu cieľov politiky EÚ počas budúceho VFR by si vyžadovalo ďalšie zvýšenie jeho základného imania. Odhaduje sa, že by bolo potrebné zvýšenie základného imania vo výške 3 – 3,5 miliardy EUR, ak sa majú v budúcom VFR dosiahnuť ciele investícií v Európe vo výške približne 100 miliárd EUR. Takýmito investíciami by sa za rovnaké obdobie mohli zmobilizovať investície do reálnej ekonomiky vo výške viac než 1 bilión EUR.

4. ZÁVER

Zvýšením základného imania v roku 2014 sa výrazne zvýšilo financovanie, ktoré majú k dispozícii MSP a spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou. Zvýšenie základného imania vytvorilo dodatočnú kapacitu na prevzatie rizika umožňujúcu zvýšiť objem a rýchlosť realizácie kapitálových investícií do MSP, pričom sa prejavil významný pákový efekt základného imania EIF. Uvedeným zvýšením sa posilnila činnosť EIF na vlastné riziko v operáciách zvyšovania kreditnej kvality, a to najmä pokiaľ ide o záruky a sekuritizáciu, čím sa mobilizuje súkromné financovanie a zlepšuje prístup MSP k financiám. Účasť EÚ vo výške 178 miliónov EUR na zvýšení základného imania v roku 2014 bola nevyhnutná na posilnenie EIF a na to, aby sa dosiahli hmatateľné výsledky pre európske MSP.

V neposlednom rade to umožnilo EIF dosiahnuť pozoruhodný úspech v nástroji pre MSP EFSI, pokiaľ ide o dodatočné objemy financovania pre MSP, čo výrazne prispelo k tomu, že EFSI o 20 miliárd EUR prekročil svoj pôvodný cieľ investícií vo výške 315 miliárd EUR zmobilizovanej do polovice roka 2018.

Očakáva sa, že EIF prekoná prvé očakávania vedúce k zvýšeniu základného imania z roku 2014. Do konca júna 2018 tak EIF vyčlenil takmer o 30 % viac zdrojov (44 miliárd EUR), než sa očakávalo v roku 2014 (34 miliárd EUR) v prospech viac ako 547 000 MSP a iných konečných príjemcov, zatiaľ čo sa podporili viac než 4 milióny pracovných miest. Očakáva sa, že do konca roka 2020 sa vyčlení ďalších 26 miliárd EUR, čím sa zvýšia celkové záväzky na 70 miliárd EUR v priebehu siedmich rokov a súčasne sa zmobilizuje financovanie do reálnej ekonomiky na úrovni 250 – 300 miliárd EUR. To znamená, že prvotné očakávania v roku 2014 (175 miliárd EUR) budú prekročené o viac než 40 %.

Očakáva sa, že EIF bude naďalej zohrávať významnú úlohu pri financovaní podnikov, najmä v kritických oblastiach európskeho hospodárstva (výskum a inovácia, MSP, mikrofinancovanie atď.) počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje VFR na roky 2021 – 2027. EIF odhaduje, že od roku 2021 bude potrebné posilniť kapitálovú základňu EIF prostriedkami vo výške 3 – 3,5 miliardy EUR. V súvislosti s prípadným zvyšovaním základného imania však existuje niekoľko neistých aspektov. Kapitálové požiadavky EIF budú musieť byť prehodnotené z hľadiska finančných produktov, ktoré má EIF zaviesť v rámci vykonávania InvestEU a možných operácií kombinovaného financovania vo viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027.